

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 54/2010-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 10. februára 2010 predbežne prerokoval sťažnosť L. I., Š., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd uznesením Krajského súdu v Nitre č. k. 30 S 6/2007-15 z 30. apríla 2007 v spojení s uzneseniami Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7 Sžso 38/2007 z 20. septembra 2007 a sp. zn. 1 Sdo 40/2008 z 25. novembra 2008, ako aj uznesením Krajského súdu v Nitre č. k. 30 S 6/2007-28 z 21. apríla 2008 v spojení s uzneseniami Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7 Sžso 50/2008 z 30. júla 2008 a sp. zn. 1 Sdo 71/2009 z 19. augusta 2009 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť L. I. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 30. decembra 2009 doručená sťažnosť L. I., Š. (ďalej len „sťažovateľ“), v ktorej namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“)

a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) č. k. 30 S 6/2007-15 z 30. apríla 2007 v spojení s uzneseniami Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 7 Sžso 38/2007 z 20. septembra 2007 a sp. zn. 1 Sdo 40/2008 z 25. novembra 2008, ako aj uznesením krajského súdu č. k. 30 S 6/2007-28 z 21. apríla 2008 v spojení s uzneseniami najvyššieho súdu sp. zn. 7 Sžso 50/2008 z 30. júla 2008 a sp. zn. 1 Sdo 71/2009 z 19. augusta 2009.

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ namieta postup všeobecných súdov vo veci preskúmania zákonnosti rozhodnutia a postupu Sociálnej poisťovne (ďalej len „žalovaná“), pretože ich postup a rozhodnutia považuje za nespravodlivé, predpojaté a zaujaté, vydané na základe nesprávneho posúdenia veci a nedostatočne zisteného skutkového stavu, a teda v celom rozsahu arbitrárne.

Podaním doručeným krajskému súdu 2. januára 2007 a doplneným 4. januára 2007 sťažovateľ podal odvolanie proti „*likvidačnému predpisu*“ č. 390 322 759–12-2 z 10. mája 2006 vydanému žalovanou, ktorý žiadal zrušiť v celom rozsahu. Súčasne žiadal, aby žalovaná bola povinná vyplatiť mu jeho „*zákonný*“ starobný dôchodok presne v sume 67 % zo 100 % priemerného mesačného základu v II. pracovnej kategórii, aby súd zaviazal žalovanú vydať a doručiť mu úplné rozhodnutia, záväzné listiny a záväzné listinné dôkazy, vyplatiť mu všetky dôchodkové dávky od 2. marca 1993 a vypracovať „*kompletné znalecké posudky*“. Ďalej žiadal o oslobodenie od súdnych poplatkov, o ustanovenie bezplatného zástupcu z radov advokátov a tiež vzniesol námietku zaujatosti proti všetkým sudcom krajského súdu.

Krajský súd uznesením č. k. 30 S 6/2007-15 z 30. apríla 2007 konanie o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia a postupu žalovanej zastavil, pretože zistil, že na krajskom súde prebieha pod sp. zn. 28 S 1/2007 konanie iniciované sťažovateľom, ktoré začalo skôr, týka sa tých istých účastníkov konania, má rovnaký predmet a sťažovateľ v ňom uviedol rovnaké skutkové okolnosti.

Podľa § 83 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) začatie konania bráni tomu, aby o tej istej veci prebiehalo na súde iné konanie.

Podľa § 103 OSP kedykoľvek za konania súd prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať vo veci.

Podľa § 104 ods. 1 vety prvej OSP ak ide o taký nedostatok podmienky konania, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví.

Keďže sťažovateľ napriek výzve krajského súdu nedoplnil svoje podanie týkajúce sa podaných námietok zaujatosti, súd na vznesené námietky neprihliadal.

Sťažovateľ v zákonom ustanovenej lehote podal proti uzneseniu krajského súdu č. k. 30 S 6/2007-15 z 30. apríla 2007 odvolanie. Najvyšší súd uznesením sp. zn. 7 Sžso 38/2007 z 20. septembra 2007 v súlade s § 218 ods. 1 písm. d) OSP odvolanie sťažovateľa odmietol, keďže tento neuviedol, v akom rozsahu uznesenie krajského súdu napáda a z akých dôvodov ho považuje za nesprávne.

Sťažovateľ doručil 12. februára 2008 dovolanie proti uzneseniu najvyššieho súdu sp. zn. 7 Sžso 38/2007, v ktorom žiadal, aby dovolací súd napadnuté uznesenie odvolacieho súdu zrušil ako vecne nesprávne. Najvyšší súd uznesením sp. zn. 1 Sdo 40/2008 z 25. novembra 2008 dovolacie konanie zastavil, pretože vo veciach správneho súdnictva najvyšší súd s poukazom na § 104 ods. 1 v spojení s § 246c OSP nie je súdom dovolacím, teda nemá právomoc konať.

Čo sa týka žiadosti sťažovateľa o ustanovenie zástupcu z radov advokátov krajský súd rozhodol uznesením č. k. 30 S 6/2007-28 z 21. apríla 2008, ktorým žiadosť sťažovateľa zamietol. Krajský súd na základe skutočností tvrdených sťažovateľom a zistených pomerov dospel k záveru, že v danom prípade nie sú splnené podmienky, za ktorých je možné a odôvodnené priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov. Krajský súd vzal do úvahy najmä predmet konania, ktorý je v súlade s § 4 ods. 1 písm. c) zákona Slovenskej národnej

radu č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a o poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov oslobodený od platenia súdnych poplatkov, ako aj skutočnosť, že zo strany sťažovateľa ide o zrejme bezúspešné uplatňovanie práva, pretože konanie bolo zastavené pre neodstrániteľnú prekážku konania (prekážku litispendencie).

Sťažovateľ doručil 12. mája 2008 odvolanie proti uzneseniu krajského súdu č. k. 30 S 6/2007-28 z 21. apríla 2008, ktoré odôvodnil potrebou bezplatného právneho zástupcu na vypracovanie dovolania vo svojej dôchodkovej veci. Najvyšší súd uznesením sp. zn. 7 Sžo 50/2008 z 30. júla 2008 potvrdil uznesenie krajského súdu č. k. 30 S 6/2007-28 z 21. apríla 2008, pretože nezistil dôvod na to, aby na prerokovanie dovolania sťažovateľa ustanovoval advokáta (za stavu, keď sťažovateľ sám napriek poučeniu súdu dostatočne nezvážil, že konaniu o ním podanom návrhu už bráni prekážka začatého konania). Proti týmto uzneseniam podal sťažovateľ dovolanie z 19. februára 2009, ktorým žiadal dovolací súd, aby tieto uznesenia zrušil v celom rozsahu a ustanovil mu právneho zástupcu. Najvyšší súd uznesením sp. zn. 1 Sdo 71/2009 z 19. augusta 2009 dovolacie konanie zastavil s poukazom na § 104 ods. 1 v spojení s § 246c OSP.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd „*jeho sťažnosti vyhovel a vydal rozhodnutie, v ktorom vysloví porušenie jeho procesných práv ako účastníka konania a priznal mu primerané finančné zadosťučinenie vo výške 301.260.00 €*“.

Súčasne požiadal ústavný súd, aby mu ustanovil právneho zástupcu pred ústavným súdom.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 47 ods. 2 ústavy každý má právo na právnu pomoc v konaní pred súdmi, inými štátnymi orgánmi verejnej správy od začiatku konania, a to za podmienok ustanovených zákonom.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Z obsahu sťažnosti sťažovateľa je zrejmé, že jeho cieľom je dosiahnuť ochranu svojich práv v rámci konania vedeného krajským súdom pod sp. zn. 30 S 6/2007, ktoré bolo právoplatne skončené uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 7 Sžso 38/2007 z 20. septembra 2007, ako aj uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 1 Sdo 40/2008 z 25. novembra 2008, ktorým bolo rozhodnuté o jeho dovolaní. K porušeniu jeho v sťažnosti označených práv malo dôjsť tiež v súvislosti s rozhodovaním o jeho žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu uznesením krajského súdu č. k. 30 S 6/2007-28 z 21. apríla 2008 v spojení s uzneseniami najvyššieho súdu sp. zn. 7 Sžso 50/2008 z 30. júla 2008 a sp. zn. 1 Sdo 71/2009 z 19. augusta 2009.

II.A K namietanému porušeniu v sťažnosti označených práv uznesením krajského súdu č. k. 30 S 6 2007-15 z 30. apríla 2007 v spojení s uzneseniami najvyššieho súdu sp. zn. 7 Sžso 38/2007 z 20. septembra 2007 a sp. zn. 1 Sdo 40/2008 z 25. novembra 2008 (konanie o preskúmanie rozhodnutia žalovanej), ako aj uznesením krajského súdu č. k. 30 S 6/2007-28 z 21. apríla 2008 v spojení s uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 7 Sžso 50/2008 z 30. júla 2008 (konanie o ustanovení právneho zástupcu)

Podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde možno sťažnosť podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu (do základných práv alebo slobôd sťažovateľa). Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť.

Zo súdneho spisu predloženého krajským súdom vyplýva, že jeho uznesenie č. k. 30 S 6/2007-15 nadobudlo právoplatnosť 12. januára 2008 a že uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 1 Sdo 40/2008 z 25. novembra 2008 nadobudlo právoplatnosť 20. decembra 2008.

Uznesenie krajského súdu č. k. 30 S 6/2007-28 z 21. apríla 2008 v spojení s uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 7 Sžso 50/2008 nadobudlo právoplatnosť 3. februára 2009.

Sťažnosť sťažovateľa z 13. novembra 2009 bola podaná na pošte 28. decembra 2009 a ústavnému súdu bola doručená 30. decembra 2009, teda zjavne po zákonom ustanovenej dvojmesačnej lehote.

Ústavný súd v rámci svojej rozhodovacej činnosti opakovane vyslovil právny názor, že sťažnosť podľa čl. 127 ústavy nemožno považovať za časovo neobmedzený právny prostriedok ochrany základných práv alebo slobôd (napr. I. ÚS 33/02, II. ÚS 29/02, III. ÚS 55/02, III. ÚS 62/02). Jednou zo zákonných podmienok na jej prijatie na ďalšie

konanie je jej podanie v zákonom ustanovenej lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu do základných práv alebo slobôd sťažovateľa, pričom zmeškanie tejto lehoty nemožno odpustiť.

V čase, keď sa sťažovateľ domáhal ochrany svojich základných a iných práv na ústavnom súde podľa čl. 127 ústavy, už uplynula lehota ustanovená pre tento typ konania pred ústavným súdom.

Lehota dvoch mesiacov na podanie sťažnosti ústavnému súdu podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde by mala podľa názoru ústavného súdu vyjadrovať dobu, ktorá je postačujúca na uplatnenie účinnej ústavnej ochrany sťažovateľom a zároveň rešpektuje aj princíp právnej istoty (III. ÚS 186/02).

Vzhľadom na tieto skutočnosti ústavný súd sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako podanú oneskorene.

II.B K namietanému porušeniu sťažovateľových práv uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 1 Sdo 71/2009 z 19. augusta 2009 (konanie o ustanovení právneho zástupcu)

Zo spisového materiálu v predmetnej veci ústavný súd zistil, že najvyšší súd uznesením sp. zn. 1 Sdo 71/2009 z 19. augusta 2009 najvyšší súd rozhodoval o dovolaní sťažovateľa proti uzneseniu najvyššieho súdu sp. zn. 7 Sžso 50/2008 z 30. júla 2008, ktorým bolo potvrdené uznesenie krajského súdu č. k. 30 S 6/2007-28 z 21. apríla 2008 o zamietnutí jeho žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu z radov advokátov v konaní pred krajským súdom vedenom pod sp. zn. 30 S 6/2007 týkajúcom sa preskúmania rozhodnutia a postupu žalovanej.

Najvyšší súd v odôvodnení svojho uznesenia sp. zn. 1 Sdo 71/2009 z 19. augusta 2009 uviedol: „Dovolaním možno napadnúť len právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu

pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 OSP). To neplatí aj vo veciach správneho súdnictva, v ktorých Najvyšší súd Slovenskej republiky nie je súdom dovolacím.

V konaní sa navrhovateľ domáhal preskúmania právoplatného rozhodnutia odvolacieho súdu vo veci patriacej na konanie podľa V. časti OSP, v ktorej najvyšší súd Slovenskej republiky nie je dovolacím súdom a ako súd dovolací nemá právomoc konať.

Najvyšší súd preto s poukazom na § 104 ods. 1 v spojení s § 246c OSP konanie vo veci zastavil, lebo právomoc konať vo veci samej nemal.“

Ústavný súd preskúmal uvedené rozhodnutie najvyššieho súdu a nezistil pritom žiadnu skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup tohto súdu, ktorý by nemal oporu v zákone. V citovanej časti odôvodnenia napadnutého rozhodnutia najvyšší súd dostatočným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré bolo potrebné predmetné konanie zastaviť.

S ohľadom na uvedené ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sťažovateľa v tejto časti podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde dospel k záveru, že z predloženej sťažnosti ani z k nej pripojených napadnutých rozhodnutí nevyplýva nič, čo by svedčilo o zjavnej neopodstatnenosti alebo arbitrárnosti záverov vyvedených najvyšším súdom, a teda o porušení základného práva na právnu pomoc v konaní pred súdmi podľa čl. 47 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Ústavný súd preto sťažnosť sťažovateľa v tejto časti po jej predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

II.C Záver

Na základe uvedených skutočností ústavný súd po predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť sťažovateľa odmietol podľa § 25 ods. 2 uvedeného zákona.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľa nezaoberal a ani ho nevyzýval na predloženie splnomocnenia pre advokáta na jeho zastupovanie v konaní pred ústavným súdom.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. februára 2010